

Podsumowanie

Analiza systemu szkolnictwa wyższego w Finlandii oraz kierunków jego ewolucji skłania do porównań z sytuacją w Polsce.

1. W obliczu kryzysu Finlandia zwiększa nakłady na edukację, naukę, nowe technologie, podczas gdy w Polsce właśnie w sektorze edukacji często szuka się oszczędności.
2. Dobrze rozwinięte są relacje między szkołami wyższymi a otoczeniem społeczno-gospodarczym, podczas gdy w Polsce system edukacji nastawiony jest głównie na kształcenie teoretyczne, nie zawsze adekwatne do potrzeb praktyki. Brak współpracy ze światem gospodarczym utrudnia również Polakom pozyskiwanie funduszy na prowadzenie badań.
3. Uczelnie wyższe w Finlandii dostosowują oferty kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy; w Polsce nadal mamy z tym problem, istnieje szeroko rozbudowana oferta studiów pedagogicznych i niewielki odsetek młodzieży studiującej kierunki techniczne, przyrodnicze czy nauki ścisłe.
4. Wykorzystanie rozwiązań z zakresu zarządzania organizacjami gospodarczymi w uczelniach wyższych może przynieść pozytywne efekty, lecz nie może działać ze szkodą dla wypełniania podstawowych zadań, do których zostały one powołane. Zmiany w zarządzaniu polskimi publicznymi szkołami wyższymi są dość trudne. Uczelnie zarządzane są tradycyjnie, w sposób demokratyczny (elekcyjny), charakterystyczny dla statycznego państwa opiekuńczego. Niestety rzeczywistość, w której przyszło działać uczelniom, jest coraz bardziej zmienna i trudna do przewidzenia. Wymusza to na uniwersytetach zmianę modelu zarządzania na bardziej menedżerski, charakteryzujący się większą przewidywalnością, podejmowaniem odważniejszych działań czy też eksperymentowaniem.
5. Uczelnie polskie powinny posiadać cechy organizacji otwartych, opartych na wiedzy, o silnej kreatywnej kulturze organizacyjnej, w tworzeniu której zaangażowani są wszyscy uczestnicy społeczeństwa akademickiego.

Współczesne szkoły wyższe muszą stawiać się organizacjami innowacyjnymi przez zapewnienie studentom wysokiej jakości kształcenia, możliwości uczestnictwa w międzynarodowych przedsięwzięciach badawczych. Wysoka jakość systemu edukacji może być zapewniona tylko wtedy, gdy szkoły wyższe będą odpowiednio zarządzane. Choć fińskiego modelu szkolnictwa wyższego nie da się w całości przenieść na polski grunt, może on stanowić dla nas cenny przykład. Pamiętajmy, że swój sukces Finowie zawdzięczają głównie swojej otwartości, wzajemnemu zaufaniu, gotowości do zmian i co najważniejsze współpracy uczelni, instytutów naukowych, biznesu, samorządów i władz centralnych.

Literatura

- Administration and Finance*, [on-line:] http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/yliopistokoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoitus/?lang=en [dostęp: 12.12.2008].
- Davies J., Kim L., Thulstrup E., Weko T. (2006), *Thematic Review of Tertiary Education. Finland Country Note*, OECD Background Report.
- Klinge M. (2006), *Fińska tradycja. Eseje o strukturach i tożsamościach Północy*, Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, Wrocław.
- Ministry of Education (2008), *University Reform*, [on-line:] http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/Hankkeet/Yliopistolaitoksen_uudistaminen/index.html?lang=en [dostęp: 12.12.2008].
- Mosakowski R. (2001), *Szkolnictwo wyższe w Finlandii*, „Forum Akademickie”, [on-line:] http://www.forumakad.pl/archiwum/2001/09/artykuly/19-studia_za_granica.htm [dostęp: 10.12.2009].
- Oficjalna strona Fińskiego Ministerstwa Edukacji, www.minedu.fi/OPM.
- Polytechnic Education in Finland* (2002), OECD Background Report.
- Struktury systemów szkolnictwa wyższego w Europie 2006/07. Proces Boloński: kierunki rozwoju w poszczególnych krajach* (2008), [przeł. z ang. Ewa Kolanowska], Eurydice – Europejska Sieć Informacji o Edukacji, Komisja Europejska – Warszawa.
- Systemy edukacji w Europie – stan obecny i planowane reformy. Finlandia* (2005), Eurydice – Europejska Sieć Informacji o Edukacji, Helsinki.
- Szybisty Z. (2008), *Czas na międzynarodowe uczelnie*, „Sprawy Nauki” nr 5, MNiSW, Warszawa.
- Universities Act, 558/2009*, [on-line:] <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2009/en20090558> [dostęp: 10.12.2009].
- Wrocławskie Centrum Badań EIT (2009). *Finlandia – kraj lasów, jezior i śniegu*, [on-line:] <http://www.wcb.eitplus.pl/artykuly/361/FINLANDIA-----KRAJ-LASOW--JEZIOR-i-SNIEGU/> [dostęp: 10.12.2009].